

SAYI : S.11067
BAŞVURU NO : 2019/5305
KARAR TARİHİ : 19/08/2019

RET KARARI

BAŞVURAN :
BAŞVURUYA KONU İDARE : ANADOLU ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
BAŞVURUNUN KONUSU : Başvuranın "Medya Sosyolojisi" dersini alamamasından kaynaklı mağduriyeti hakkında.
BAŞVURU TARİHİ : 03/03/2019

I. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

1. Kurumumuza 03/03/2019 tarihinde yapılan başvuruda başvuran ... .. özetle, halen Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi (AÖF) Halkla İlişkiler ve Reklamcılık bölümü 4 sınıf öğrencisi olduğunu, normalde 4. sınıf 8. yarıyıl dersi olarak alması gereken SOS316U numaralı "Medya Sosyolojisi" dersinin bu dönem itibariyle sistemde 2. sınıf 4. yarıyıl dersi olarak güncellendiğini, ders kotası nedeniyle bu dersi bu dönem sistemden seçemediğini, AÖF ilgili birime ulaşmasına rağmen kendisinden kaynaklanmayan soruna çözüm üretilmediğini, normalde 2. sınıfta (4. yarıyıl) alması gereken tüm dersleri almasına rağmen ilgili dersin 8. yarıyıl dersi iken 4. yarıyıl dersi olarak güncellenmesinin bu duruma sebebiyet verdiğini ve bahar dönemi olan "Medya Sosyolojisi" dersi için 1 yıl okulunun uzayacağını belirterek mağduriyetinin giderilmesini talep etmektedir.

II. İDARENİN BAŞVURUYA İLİŞKİN AÇIKLAMALARI

2. Kurumumuzun 17/05/2018 tarihli ve ... sayılı bilgi-belge talep yazısına istinaden Anadolu Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Daire Başkanlığının 28/05/2018 tarih ve ... sayılı, 29/08/2018 tarih ve ... sayılı cevabi yazılarında;

2.1. Başvuranın, Üniversitenin Açıköğretim Fakültesi Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Lisans Programına 2015-2016 öğretim yılı 02/09/2015 tarihinde kayıt yaptırdığı ve halen Üniversitenin öğrencisi olduğu, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemi tarafından yürütülen çalışmalarla ilgili programın yapısı, akademik kapsamı ve program çıktıları ile yeterli düzeyde örtüşmeyen derslerin yerine program kapsamında kazandırılmak istenen akademik yeterliklere daha uygun derslerin getirildiği, ancak Açıköğretim Fakültesi Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Lisans Programı dördüncü yarıyılında okutulan "SOS3016U Medya Sosyolojisi" dersinin bu derslerin arasında yer almadığı,

2.2. Başvuranın Üniversitenin Açıköğretim Fakültesi öğrenci dosyasında bulunan kayıt belgelerinin yazı ekinde sunulduğu, başvuranın Üniversite Açıköğretim Fakültesine yaptığı 18/02/2019 tarih ve ... sayılı CİMER başvurusuna; 22/02/2019 tarih ve ... sayılı yazı ile 03/03/2019 tarih ve ... sayılı CİMER başvurusuna; 15/03/2019 tarih ve ... sayılı yazı ile cevap verildiği,

2.3. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim, İktisat ve İşletme Fakülteleri Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin 7-(3) maddesinde; "(Değişik: RG-5/9/2017-30171) Lisans programlarında birinci yarıyıldan ders alan öğrenci beşinci ve yedinci yarıyıldardan; ikinci yarıyıldan ders alan öğrenci altıncı ve sekizinci yarıyıldardan; üçüncü yarıyıldan ders alan öğrenci yedinci yarıyıldan; dördüncü yarıyıldan ders alan öğrenci ise sekizinci yarıyıldan ders alamaz." ve 7-(4) maddesinde de; "(Ek: RG-18/1/2017-29952)(1) 2547 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin 1 inci fıkrasının (1) bendi gereğince zorunlu dersler olan Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I-II, Türk Dili I-II ve Yabancı Dil I-II dersleri için 3 üncü fıkra hükümleri uygulanmaz." denilmekte olduğunu,

2.4. Başvuranın, 2016-2017 ve 2017-2018 öğretim yılları Bahar dönemleri kayıt yenileme tarihlerinde "SOS3016U Medya Sosyolojisi" dersini seçmeden kaydını yenileterek öğrenimine devam ettiği, adı geçen Yönetmelik hükmü gereğince, 2018-2019 öğretim yılı Bahar döneminde altıncı ve sekizinci yarıyıldan ders alan öğrenci dördüncü yarıyıl "SOS 3016U Medya Sosyolojisi" dersini alamayacağı,

2.5. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim, İktisat ve İşletme Fakülteleri Eğitim-Öğretim ve Sınav Uygulama Esaslarının 16-(6) maddesinde; "Merkezî Açıköğretim ve Uzaktan Öğretim Sistemine göre eğitim-öğretim yapılan önlisans ve lisans programlarının sınavları, ilgili birim yönetim kurulları tarafından belirlenen tarihlerde cumartesi ve pazar günleri yapılır. Güz döneminde cumartesi ve pazar günleri sabah oturumunda I. ve V. yarıyılların sınavları, öğleden sonra oturumunda ise III. ve VII. yarıyılların sınavları yapılır. Bahar döneminde cumartesi ve pazar günleri sabah oturumunda II. ve VI. yarıyılların sınavları, öğleden sonra oturumunda IV. ve VIII. yarıyılların sınavları yapılır." ve 16-(7) maddesinde de; "(Değişik: Senato-27/9/2017-9/6) Lisans programlarında I. yarıyıldan dersi olan bir öğrenci, V. ve VII. yarıyıl derslerinin; II. yarıyıldan dersi olan bir öğrenci, VI. ve VIII. yarıyıl derslerinin; III. yarıyıldan dersi olan bir öğrenci, VII. yarıyıl derslerinin; IV. yarıyıldan dersi olan bir öğrenci ise VIII. yarıyıl derslerinin sınavlarına giremez. 2547 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin 1 inci fıkrasının (1) bendi gereğince 2 / 2 2 / 2 zorunlu dersler olan Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I-II, Türk Dili I-II ve Yabancı Dil I-II dersleri için bu fıkra hükmü uygulanmaz." denilmekte olduğunu,

2.6. Açıköğretim Sistemine göre öğretim yapan Açıköğretim, İktisat ve İşletme Fakültelerinin sınavları her dönemde yaklaşık olarak toplam 10.000 binada, 190.000 salonda, yaklaşık 400.000 görevliyle, 1.000.000 öğrenci (oturum bazında düşünüldüğünde 3.000.000 üzerinde öğrenci) için gerçekleştirilmekte olduğu, Öğrencilerin sınav salonlarına yerleştirilmeleri öğrencilerin sorumlu oldukları dersler, kayıtlı buldukları yarıyıl vb. ölçütler göz önüne alınarak bilgisayar sistemiyle ve birbirini takip eden bir düzen içerisinde yapılmakta olduğu, buna göre adı geçen Yönetmelik ve Esaslar gereği öğrencilerin sınav oturum düzeni açısından aynı dönemde, dersler arasında 4 dönem fark olan dersleri seçemeyeceği, eğer belirtilen Yönetmelik maddesi uygulanmazsa teknik olarak öğrencilerin aynı oturumlarda seçecekleri derslerin sınavlarına girmesinin mümkün olmadığı, oturum ve Sınav çakışması yaşanacağı,

anılan Yönetmelik, Anadolu Üniversitesi Merkezi Açıköğretim Sistemine göre öğretim yapan Açıköğretim, İktisat ve İşletme Fakültelerine kayıtlı tüm öğrencilere uygulandığı, yönünde açıklamalara yer verilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. 18/10/1982 tarihli ve 2709 sayılı T.C. Anayasası'nın, “Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı” başlıklı 74'üncü maddesine göre; *“Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri inceler...”*

4. 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun “Kurumun görevi” başlıklı 5'inci maddesinin birinci fıkrasına göre; *“Kurum, idarenin işleyişi ile ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir.”*

5. 06/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun;

5.1. “Diploma alma, ders kredilerinin hesaplanması, öğrencilik haklarından yararlanma ve sınavlar” başlıklı 44'üncü maddesinin (b) bendinde; *“Yükseköğretim kurumlarında, öğretim faaliyetlerinin üç dönemi aşmamak üzere yıl içinde kaç döneme ayrılarak sürdürüleceği; her bir dönemde alınması gereken asgari ve azami kredi miktarları; her bir diploma programının diplomayı almayı hak eden kişiye kazandıracağı bilgi, beceri ve yetkinliklerin neler olacağı ve bunların ölçme ve değerlendirmelerinin nasıl yapılacağı; hazırlık sınıfı veya başka yollarla yabancı dil yeterliliğinin nasıl kazandırılacağı ve yabancı dil bilgi düzeyinin nasıl ölçüleceği; kayıt, devam, uygulama, tez ve teorik ders içerikleri, ön şartlı dersler, sınav çeşitleri ve bunların ders başarı notuna katkısı; öğrencilerin mezuniyet sonrası istihdamına ilişkin olarak bilgi, görüş ve tecrübelerine ihtiyaç duyulan kişileri ifade eden dış paydaşların diploma programlarına ilişkin değerlendirmelerinin alınması; diğer yurt içi ve yurt dışı yükseköğretim kurumlarından alınan derslerin kredilerinin intibakının sağlanması; ilgili programın tamamlanmasına yönelik önceden kazanılmış yeterliklerin tanınması; farklı diploma programlarından bazı derslerin alınmasıyla yandal veya çift anadal yapılması; diploma alınabilmesi için, uygulama, teorik, uzaktan veya açıköğretim özellikleri ile (...) (2) (...) (3) eğitim-öğretimin devamına ilişkin diğer hususlar, **Yükseköğretim Kurulunun bu konularda belirlediği temel ilkelere uygun olarak yükseköğretim kurumları senatoları tarafından belirlenir.**”*

6. 06/11/1982 tarihli ve 17860 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Açık Yükseköğretim Yönetmeliğinin 1'inci maddesinde; *“2547 sayılı Kanununun 12 nci maddesinin (d) ve (f) fıkraları ile 43 üncü maddesinin (e) fıkrası gereğince üniversitelerde yapılacak açık yükseköğretim bu Yönetmelik hükümlerine göre yürütülür.”* hükmüne, **2'nci maddesinde;** *“Açık Yükseköğretim; A - Anadolu Üniversitesinde merkezi açık yükseköğretim, B - Diğer üniversitelerde açık yükseköğretim, olmak üzere iki farklı ortamda sürdürülür.”* hükmüne, **5'inci maddesinde;** *“Bir yükseköğretim kurumunda açıköğretime uygulanacak öğretim programları örgün öğretimde uygulananların kapsam olarak aynıdır.”* hükmüne, **7'nci maddesinde;** *“Öğrencilere, öğrenci disiplin yönetmeliği ile lisans kademesi öğretim ve sınav yönetmeliğinin, derslere devam zorunluluğu dışındaki, bütün hükümleri aynen uygulanır.”*

hükmüne, **9’uncu maddesinde**; “Öğrencilere zaman zaman eğitimin etkinliğini arttırmak için test ve değerlendirme sistemleri uygulanabilir.” hükmüne, **10’uncu maddesinde**; “Merkezi açıköğretim dışındaki açıköğretilimi yılıçi, yılsonu veya yarıyıl içi ve yarıyıl sonu sınavları aynı öğretim programına tabi örgün öğretim öğrencileri ile aynı zamanda ve mümkün olduğu takdirde aynı yerde yapılır.” hükmüne, **11’inci maddesinde**; “Açıköğretim öğrencileri ile aynı öğretim programına göre örgün öğretim öğrencileri arasında öğrenci hakları bakımından fark bulunmadığı gibi her iki yoldan mezun olanlar eşit hak ve yetkilere sahip olurlar.”

7. Resmi Gazete’de 03.09.2015 tarih ve 29464 sayı ile yayımlanan Anadolu Üniversitesi Açıköğretim, İktisat ve İşletme Fakülteleri Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği’nin;

7.1. Amaç ve kapsam başlıklı 1 inci maddesinde; “ (1) Bu Yönetmelik; Anadolu Üniversitesi Merkezî Açıköğretim ve Uzaktan Öğretim Sistemine göre eğitim-öğretim yapan Anadolu Üniversitesi Açıköğretim, İktisat ve İşletme fakültelerinde, kredili sisteme dayalı olarak yürütülen eğitim-öğretim ve sınavlara ilişkin usul ve esasları kapsar. ”,

7.2. “Eğitim-öğretim süresi” başlıklı 5 inci maddesinde; “(1) Öğrencilere, öğrenimlerini tamamlamaları için tanınan program süresi; 2 yıllık önlisans programları için 4 yarıyıl, 4 yıllık lisans programları için 8 yarıyıldır. Azami süreler ise öğrencinin kayıt yaptırdığı dönemden başlamak üzere önlisans programları için 8. yarıyıl, lisans programları için 14 yarıyıldır. Öğrenci, azami süreler boyunca öğrencilik haklarından yararlanır. Öğrenci, kayıt yenilemediği dönemlerde öğrencilik haklarından yararlanamaz. Öğrencinin kayıt yenilemediği dönemler, azami eğitim-öğretim süresinden sayılır. ” ,

7.3. “Ders atama ve ekle/sil koşulları” başlıklı 7 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında; “(2) Programa ilk kez kayıt yaptıran öğrenci, kayıt yaptırdığı öğretim yılına ait yarıyılların tüm derslerini almak zorunda olup üst yarıyıllardan ders alamaz.”(3) **(Değişik:RG-5/9/2017- 30171) Lisans programlarında birinci yarıyıldan ders alan öğrenci beşinci ve yedinci yarıyıllardan; ikinci yarıyıldan ders alan öğrenci altıncı ve sekizinci yarıyıllardan; üçüncü yarıyıldan ders alan öğrenci yedinci yarıyıldan; dördüncü yarıyıldan ders alan öğrenci ise sekizinci yarıyıldan ders alamaz.”** ,

8. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim, İktisat Ve İşletme Fakülteleri Eğitim-Öğretim Ve Sınav Uygulama Esasları’nın;

8.1. “Amaç ve kapsam” başlıklı 1 inci maddesinde; “ (1) Bu düzenleme, Anadolu Üniversitesi Merkezî Açıköğretim ve Uzaktan Öğretim Sistemine göre eğitim-öğretim yapan Açıköğretim, İktisat ve İşletme Fakültelerinde yürütülen eğitim-öğretim ve sınav uygulamalarına ilişkin usul ve esasları belirler. ”

8.2. “Eğitim-Öğretim Esasları –Dersler” başlıklı 3 üncü maddesinde; “(1) Dersler; teorik derslerden ve atölye, laboratuvar, pratik çalışma, staj vb. uygulamalardan oluşur. Merkezî Açıköğretim, uzaktan öğretim ve yüz yüze öğretim yöntemleriyle dersler yapılabilir. Derslerin hangi yarıyıldan açılacağı, ilgili birim kurulunun kararı ve Senatonun onayıyla belirlenir. (2) Öğrenci, güz dönemi derslerini bahar döneminde; bahar dönemi derslerini güz döneminde alamaz.(3) Öğrenci, kurum içi/kurum dışındaki diğer yükseköğretim programlarından ders alamaz. (4) **(Değişik: Senato-27/9/2017-9/6) Öğrenci, kayıtlı olduğu programda alıp başardığı bir dersin notunu yükseltmek amacıyla bu dersi tekrar alamaz. Ancak akademik yetersizlik**

uyarısı alan öğrenci; akademik yetersizlik uyarısı aldığı dönemden itibaren CC harf notunun altında harf notu aldığı derslerden istediklerini tekrar edebilir... (5),(6),(7) ” ,

8.3. “Ders atama ve ekle-sil koşulları” başlıklı 4 üncü maddesinde; “ (1) Programa ilk kez kayıt yaptıran öğrenci, kayıt yaptırdığı öğretim yılına ait yarıyılların tüm derslerini almak zorunda olup üst yarıyıllardan ders alamaz. (2) (Değişik: Senato-27/9/2017-9/6) Öğrenci, bir yarıyılıda toplam 45 AKTS kredilik ders seçebilir. Kayıt yenileme işleminin gerçekleşmesi için en az bir ders seçilmesi gerekir. Öğrenci ders ekle/sil işlemlerini, kayıt yenileme tarihleri içinde, ödeme işlemi yapıncaya kadar sadece o yarıyıl için yapabilir ve bu işlemlere sonradan itiraz edemez.(3) (Mülga: Senato-27/9/2017-9/6) (4) Lisans programlarında 1 inci yarıyıldan ders alan öğrenci 5 inci ve 7 nci yarıyıllardan; 2 nci yarıyıldan ders alan öğrenci 6 ncı ve 8 inci yarıyıllardan; 3 üncü yarıyıldan ders alan öğrenci 7 nci yarıyıldan; 4 üncü yarıyıldan ders alan öğrenci ise 8 inci yarıyıldan ders alamaz. 2547 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (i) bendi gereğince zorunlu dersler olan Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I-II, Türk Dili I-II ve Yabancı Dil I-II dersleri için bu madde uygulanmaz.”

8.4. “Sınavlar ve Başarı Değerlendirme Esasları” başlıklı 16 ncı maddesinin altıncı ve yedinci fıkralarında; “(6) Merkezî Açıköğretim ve Uzaktan Öğretim Sistemine göre eğitim-öğretim yapılan önlisans ve lisans programlarının sınavları, ilgili birim yönetim kurulları tarafından belirlenen tarihlerde cumartesi ve pazar günleri yapılır. Güz döneminde cumartesi ve pazar günleri sabah oturumunda I. ve V. yarıyılların sınavları, öğleden sonra oturumunda ise III. ve VII. yarıyılların sınavları yapılır. Bahar döneminde cumartesi ve pazar günleri sabah oturumunda II. ve VI. yarıyılların sınavları, öğleden sonra oturumunda IV. ve VIII. yarıyılların sınavları yapılır. 7 inci fıkrasında; “ (7)(Değişik: Senato-27/9/2017-9/6) Lisans programlarında I. yarıyıldan dersi olan bir öğrenci, V. ve VII. yarıyıl derslerinin; II. yarıyıldan dersi olan bir öğrenci, VI. ve VIII. yarıyıl derslerinin; III. yarıyıldan dersi olan bir öğrenci, VII. yarıyıl derslerinin; IV. yarıyıldan dersi olan bir öğrenci ise VIII. yarıyıl derslerinin sınavlarına giremez. 2547 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (i) bendi gereğince zorunlu dersler olan Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I-II, Türk Dili I-II ve Yabancı Dil I-II dersleri için bu fıkra hükmü uygulanmaz.”

hükümlerine yer verilmiştir.

IV. KAMU DENETÇİSİ ARIF DÜLGER’İN KAMU BAŞDENETÇİSİ’NE ÖNERİSİ

9. Kamu Denetçisi tarafından yapılan inceleme ve araştırma neticesinde; başvurunun reddi gerektiği hususunda hazırlanan öneri Kamu Başdenetçisi’ne sunulmuştur.

V. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. Hukuka, Hakkaniyete ve İnsan Haklarına Uygunluk Yönünden Değerlendirme

10. Başvuran halen Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi (AÖF) Halkla İlişkiler ve Reklamcılık bölümü 4 sınıf öğrencisi olduğunu, normalde 4. sınıf 8. yarıyıl dersi olarak alması gereken SOS316U numaralı “Medya Sosyolojisi” dersinin bu dönem itibarıyla sistemde 2. sınıf 4. yarıyıl dersi olarak güncellendiğini, ders kotası nedeniyle bu dersi bu dönem sistemden seçemediğini, AÖF ilgili birime ulaşmasına rağmen kendisinden kaynaklanmayan soruna çözüm üretilmediğini, normalde 2. sınıfta (4. yarıyıldaki) alması gereken tüm dersleri almasına rağmen ilgili dersin 8. yarıyıl dersi iken 4. yarıyıl dersi olarak güncellenmesinin bu duruma

sebebiyet verdiğini ve bahar dönemi olan “Medya Sosyolojisi” dersi için 1 yıl okulunun uzayacağını belirterek mağduriyetinin giderilmesini talep ettiği anlaşılmıştır.

11. Uyuşmazlığa konu mevzuat hükümlerine bakıldığında; Anadolu Üniversitesi Açıköğretim, İktisat Ve İşletme Fakülteleri Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin 7 inci maddesinin *üçüncü fıkrasında yer alan (Değişik:RG-5/9/2017- 30171) “Lisans programlarında birinci yarıyıldan ders alan öğrenci beşinci ve yedinci yarıyıldan; ikinci yarıyıldan ders alan öğrenci altıncı ve sekizinci yarıyıldan; üçüncü yarıyıldan ders alan öğrenci yedinci yarıyıldan; dördüncü yarıyıldan ders alan öğrenci ise sekizinci yarıyıldan ders alamaz.”* düzenlemesi ile Anadolu Üniversitesi Açıköğretim, İktisat Ve İşletme Fakülteleri Eğitim-Öğretim Ve Sınav Uygulama Esasları'nın 4 üncü maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan *“ Lisans programlarında 1 inci yarıyıldan ders alan öğrenci 5 inci ve 7 nci yarıyıldan; 2 nci yarıyıldan ders alan öğrenci 6 ncı ve 8 inci yarıyıldan; 3 üncü yarıyıldan ders alan öğrenci 7 nci yarıyıldan; 4 üncü yarıyıldan ders alan öğrenci ise 8 inci yarıyıldan ders alamaz. 2547 sayılı Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendi gereğince zorunlu dersler olan Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I-II, Türk Dili I-II ve Yabancı Dil I-II dersleri için bu madde uygulanmaz”* düzenlemesi ve 16 ncı maddesinin altıncı ve yedinci fıkralarında; **6 inci fıkrasında;** *“Merkezî Açıköğretim ve Uzaktan Öğretim Sistemine göre eğitim-öğretim yapılan önlisans ve lisans programlarının sınavları, ilgili birim yönetim kurulları tarafından belirlenen tarihlerde cumartesi ve pazar günleri yapılır. Güz döneminde cumartesi ve pazar günleri sabah oturumunda I. ve V. yarıyılların sınavları, öğleden sonra oturumunda ise III. ve VII. yarıyılların sınavları yapılır. Bahar döneminde cumartesi ve pazar günleri sabah oturumunda II. ve VI. yarıyılların sınavları, öğleden sonra oturumunda IV. ve VIII. yarıyılların sınavları yapılır.”* **7 inci fıkrasında;** *“(Değişik: Senato-27/9/2017-9/6) Lisans programlarında I. yarıyıldan dersi olan bir öğrenci, V. ve VII. yarıyıl derslerinin; II. yarıyıldan dersi olan bir öğrenci, VI. ve VIII. yarıyıl derslerinin; III. yarıyıldan dersi olan bir öğrenci, VII. yarıyıl derslerinin; IV. yarıyıldan dersi olan bir öğrenci ise VIII. yarıyıl derslerinin sınavlarına giremez. 2547 sayılı Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendi gereğince zorunlu dersler olan Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I-II, Türk Dili I-II ve Yabancı Dil I-II dersleri için bu fıkra hükmü uygulanmaz.”* düzenlemelerinin mevcut olduğu görülmüştür.

13. Somut olaya başvuranın iddiaları ve dosya kapsamındaki belgeler çerçevesinde bakıldığında; başvuranın, Üniversitenin Açıköğretim Fakültesi Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Lisans Programına 2015-2016 öğretim yılı 02/09/2015 tarihinde kayıt yaptırdığı ve halen Üniversitenin 4. sınıf öğrencisi olduğu, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemi tarafından yürütülen çalışmalarla ilgili programın yapısı, akademik kapsamı ve program çıktıları ile yeterli düzeyde örtüşmeyen derslerin yerine program kapsamında kazandırılmak istenen akademik yeterliklere daha uygun derslerin getirildiği, ancak Açıköğretim Fakültesi Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Lisans Programı dördüncü yarıyılında okutulan "SOS3016U Medya Sosyolojisi" dersinin bu derslerin arasında yer almadığı, bu dersin 4. yarıyıldan okutulmakta olduğu ve bu ders için herhangi bir yarıyıl değişikliği intibakı yapılmadığı tespiti yapılmıştır. Bununla birlikte başvuranın Medya Sosyolojisi dersini alamamasının asıl sebebinin Anadolu Üniversitesi Açıköğretim, İktisat ve İşletme Fakülteleri Eğitim-Öğretim ve Sınav

Adres : Kavaklıdere Mah. Zeytindalı Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA

Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65

e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

Yönetmeliği'nin 7 inci maddesinin *üçüncü fıkrasında yer alan (Değişik:RG-5/9/2017- 30171) "Lisans programlarında birinci yarıyıldan ders alan öğrenci beşinci ve yedinci yarıyıldan; ikinci yarıyıldan ders alan öğrenci altıncı ve sekizinci yarıyıldan; üçüncü yarıyıldan ders alan öğrenci yedinci yarıyıldan; dördüncü yarıyıldan ders alan öğrenci ise sekizinci yarıyıldan ders alamaz."* hükmü gereğince olduğu tespit edilmiştir.

14. İdareden gelen bilgi ve belgelerden, Üniversite bünyesinde açıköğretim sistemine göre öğretim yapan Açıköğretim İktisat ve İşletme Fakültelerinin sınavlarının her dönemde yaklaşık olarak toplam 10.000 binada, 190.000 salonda, yaklaşık 400.000 görevliyle, 1.000.000 öğrenci (oturum bazında düşünüldüğünde 3.000.000 üzerinde öğrenci) için gerçekleştirilmekte olduğu, öğrencilerin sınav salonlarına yerleştirilmeleri, öğrencilerin sorumlu oldukları dersler, kayıtlı buldukları yarıyıl vb. ölçütler göz önüne alınarak bilgisayar sistemiyle ve birbirini takip eden bir düzen içerisinde yapılmakta olduğu, adı geçen Yönetmelik ve Esaslar gereği öğrencilerin, sınav oturum düzeni açısından aynı dönemde, dersler arasında 4 dönem fark olan dersleri seçemedikleri, eğer belirtilen Yönetmelik maddesi uygulanmazsa teknik olarak öğrencilerin aynı oturumlarda seçecekleri derslerin sınavlarına girmesinin mümkün olmadığı, oturum ve sınav çakışması yaşanacağı hususları tespit edilmiştir.

15. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim, İktisat ve İşletme Fakülteleri Eğitim-Öğretim ve Sınav Uygulama Esasları'nın 16 ıncı maddesinin altıncı fıkrasında ki "*Merkezî Açıköğretim ve Uzaktan Öğretim Sistemine göre eğitim-öğretim yapılan önlisans ve lisans programlarının sınavları, ilgili birim yönetim kurulları tarafından belirlenen tarihlerde cumartesi ve pazar günleri yapılır. Güz döneminde cumartesi ve pazar günleri sabah oturumunda I. ve V. yarıyılların sınavları, öğleden sonra oturumunda ise III. ve VII. yarıyılların sınavları yapılır. Bahar döneminde cumartesi ve pazar günleri sabah oturumunda II. ve VI. yarıyılların sınavları, öğleden sonra oturumunda IV. ve VIII. yarıyılların sınavları yapılır*" şeklindeki düzenlemenin de oturum ve sınav çakışmasının önüne geçilmesi amacıyla getirildiği anlaşılmıştır.

16. Söz konusu Yönetmelik ve Esaslar gereği öğrencilerin sınav oturum düzeni açısından aynı dönemde, dersler arasında 4 dönem fark olan dersleri seçemeyeceği, eğer belirtilen Yönetmelik maddesi uygulanmazsa teknik olarak öğrencilerin aynı oturumlarda seçecekleri derslerin sınavlarına girmesinin mümkün olmadığı, oturum ve sınav çakışması yaşanacağı, anılan Yönetmelik, Anadolu Üniversitesi Merkezi Açıköğretim Sistemine göre öğretim yapan Açıköğretim, İktisat ve İşletme Fakültelerine kayıtlı tüm öğrencilere uygulandığı, Yine Açıköğretim Sistemine göre öğretim yapan Erzurum Atatürk Üniversitesi Sınav Yönetmeliğinde de "1-3-5-7" kuralının uygulanmakta olduğu tespit edilmiştir.

17. İdareye belli konularda **takdir yetkisinin** tanınması idarenin görevlerinin niteliği gereği zorunlu olup, söz konusu takdir yetkisinin idarenin keyfi olarak hareket edebileceği anlamına gelmeyeceği açıktır. Bu doğrultuda idare takdir yetkisini kullanırken yasanın koyduğu sınırlar içinde kalmalı, eşitlik ilkesine önem vermeli, bu yetkiyi kamu yararı için kullanmalı, yasanın öngördüğü amaçtan başka ya da kamu yararı dışında bir amaç için kullanmamalı ve bu yetkiyi gerekçeli olarak kullanılmalıdır (*Bknz: Prof. Dr. Şeref GÖZÜBÜYÜK, "Yönetim Hukuku", Eylül/1991 s.204*). Ayrıca öğretide de, idarenin takdir yetkisini kullanırken yasaların koyduğu sınırlar içerisinde hareket etmesi, kamu yararı için kullanılması ve gerekçeli olması gibi ilkelere uygun şekilde işlem tesisinin hukuk devleti açısından zorunlu olduğu belirtilmektedir.

18. Konu ile ilgili Kurumumuzca incelenerek sonuçlandırılan benzer başvuru örneklerine bakıldığında; Kurumumuzun 2018/4792 no'lu başvurusu dosyasındaki 02/10/2018 karar tarihli ve Ret Kararında; "...Somut olayda ilgili mevzuat ile idareye bu konuda takdir yetkisi tanındığı ve bilimsel özerklik çerçevesinde idarenin ilgili kararları alabileceği şüphesizdir. Ancak, idarenin bu kararları alırken hukukun genel ilkeleri ve hakkaniyet çerçevesinde hareket etmesinin bekleneceği de açıktır...Açıklanan nedenlerle, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ve ilgili Yönetmelik hükümleri çerçevesinde, üniversite senatolarına ve ilgili fakülte yönetim kurullarına verilmiş olan yetkiler doğrultusunda Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Dekanlığı tarafından lisans eğitim öğretim programlarının, sınav uygulama esaslarının amaçlara uygun bir şekilde kendilerinin belirlediği ilkeler, eğitim politikaları ve standartları ile fiziki imkânlar çerçevesindeki uygulamalarının, bilimsel özerkliğin sonucu olduğu, Anadolu Üniversitesinin ilgili mevzuat ile verilen yetkiye dayanarak çıkardığı Yönetmelik ve uygulama esaslarında yer alan hükümlerin söz konusu uygulamaya dayanak oluşturduğu, öte yandan başvuruya konu olayda şikâyetçi açısından haklı (meşru) beklenti oluşturacak herhangi bir durumun da söz konusu olmadığı değerlendirmeleriyle bu çerçevede üniversite tarafından belirlenen akademik standartlar ve fiziki koşullar doğrultusunda herkese eşit olarak tesis edilen idari işlemde hukuka ve hakkaniyet ölçütlerine aykırılık tespit edilememiştir." gerekçeleriyle Ret Kararının verildiği görülmüştür.

19. Mevcut düzenlemeler, Kurumumuzca verilen emsal kararlar ve dosya kapsamındaki bilgi ve belgeler ışığında yapılan inceleme neticesinde; somut olayda ilgili mevzuat ile idareye bu konuda takdir yetkisi tanındığı ve bilimsel özerklik çerçevesinde idarenin ilgili kararları alabileceği ancak, idarenin bu kararları alırken hukukun genel ilkeleri ve hakkaniyet çerçevesinde hareket etmesinin bekleneceği, bu doğrultuda, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ve ilgili Yönetmelik hükümleri çerçevesinde, üniversite senatolarına ve ilgili fakülte yönetim kurullarına verilmiş olan yetkiler doğrultusunda Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Dekanlığı tarafından lisans eğitim öğretim programlarının, sınav uygulama esaslarının amaçlara uygun bir şekilde kendilerinin belirlediği ilkeler, eğitim politikaları ve standartları ile fiziki imkânlar çerçevesindeki uygulamalarının, bilimsel özerkliğin sonucu olduğu, Anadolu Üniversitesinin ilgili mevzuat ile verilen yetkiye dayanarak çıkardığı Yönetmelik ve uygulama esaslarında yer alan hükümlerin söz konusu uygulamaya dayanak oluşturduğu, öte yandan başvuruya konu olayda şikâyetçi açısından haklı (meşru) beklenti oluşturacak herhangi bir durumun da söz konusu olmadığı değerlendirmeleriyle bu çerçevede üniversite tarafından belirlenen akademik standartlar ve fiziki koşullar doğrultusunda herkese eşit olarak tesis edilen idari işlemde hukuka ve hakkaniyet ölçütlerine aykırılık tespit edilememiştir.

B. İyi Yönetim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

20. İyi yönetim ilkelerine, 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin "İyi yönetim ilkeleri" başlıklı 6 ncı maddesinde yer verilmiştir. Söz konusu ilkeler yönünden yapılan değerlendirmeler neticesinde; başvurunun inceleme ve araştırması kapsamında Kurumumuzca istenilen bilgi ve belgelerin idare tarafından süresi

içerisinde ve gerekçeli olarak Kurumumuza gönderildiği, böylece “kararların gerekçeli olması ve makul sürede karar verme” **ilkelerine uygun davranıldığı**; idarenin, başvurana verdiği cevapta hangi sürede hangi mercilere başvurabileceğini de göstermediği, bu nedenle “karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi” **ilkesine uymadığı** anlaşılmış olup; idarenin bahse konu ilkeye uygun davranması önerilmektedir.

VI. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN AÇIKLAMA

21. 14/06/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 21’inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca, bu Ret Kararının başvurana tebliğ tarihinden itibaren, ilgili idarenin işlemine karşı (varsa) dava açma süresinden kalan süre kaldığı yerden işlemeye devam edecek olup, Eskişehir İdare Mahkemelerinde yargı yolu açıktır.

VII. KARAR

Yukarıda açıklanan gerekçe ve dosya kapsamına göre **BAŞVURUNUN REDDİNE**,
Kararın **Başvurana ve ANADOLU ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE** tebliğine,

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisince karar verildi.

e-imzalıdır
Şeref MALKOÇ
Kamu Başdenetçisi